

STATE OF HAWAII
OFFICE OF ELECTIONS
802 LEHUA AVENUE
PEARL CITY, HAWAII 96782
www.hawaii.gov/elections

**KASURATAN ITI MAPASAMAK
REKLAMO NGA ADDA GAPU NA / PROTESTA ITI ELEKSYON
2008 ELEKSYON**

Daytoy nga kasuratan ti mapasamak ket para iti pakaammo laeng. Kitaen nyo iti seksyon 11-171 to 11-175 iti Hawaii Revised Statutes ken sabali pay a naggappuan iti linteg para impormasion maypanggep iti reklamo iti eleksion nga adda gapuna.

REKLAMO NGA ADDA GAPU NA

Ipakaammo iti Hawaii Revised Statutes (HRS) nga addaan respeto ti aniaman nga eleksion, sinoman a kandidato wenno qualificado nga partido political wenno iti trenta votos iti aniaman a distrito ti election, ket mabalin nga agifile ti reklamo iti korte suprema, iti reklamo ket ibaga ti aniaman a rason wenno dagiti rason; kasla kadagiti ngem saan nga limitado ti, possible nga panagcusit, sobra ti idad na wenno kurang iti idad na, a gapuanan iti panagbaliw iti resulta iti eleksion. Iti reklamo ket mangimatang ti aniaman a rason para baliktaden, ipudno wenno suktan ti decision iti oficial ti presinto wenno diay opisial ti bilangan ti eleksion nga mangusar ti electronic voting system.

MAUDI NGA ALDAW NGA MAIPACAAMO ITI REKLAMO

Ti reklamo ket masapul nga maipakaamo sadiay oficina iti clerko ti korte suprema ken masapul a maipasurot diay deposito para iti gastos ti korte a kas naibagga iti linteg ti korte suprema. Reklamo ket masapul nga maipacaamo iti 4:30 iti malem, iti sumaganad:

<u>Eleksyon</u>	<u>Time</u>	<u>Deadline</u>
Primero nga Eleksyon	6 aldaw malpas iti eleksyon	Sept. 26, 2008
Espesyal nga Primero nga Eleksyon	6 aldaw malpas iti eleksyon	Sept. 26, 2008
General Eleksyon	20 aldaw malpas iti eleksyon	Nov. 24, 2008
Espesyal Eleksyon held w/ General	20 aldaw malpas iti eleksyon	Nov. 24, 2008

Panid 1 iti 8 a panid

Daytoy nga impormasion ket mabalin a maala iti sabsabali a format. No kayatmo ti impormasion a naisurat iti Insik, Hapon, wenno Inggles; wenno kasapulam ti espesial a tulong (kas pagarigan kaykatatmo 'tay daddadakkel a letra ti pannakaisurat daytoy nga impormasion, wenno kayatmo 'tay naka-tape record, kdp.) makiuman iti Office of Elections iti 453-VOTE (8683).

PRIMARIA WENNO ESPESYAL PRIMARIA NGA ELEKSION

- (a) Pannakaawat iti reklamo ti korte suprema

Malpas maawat ti reklamo, ti clerk ket mangted kadagiti inireklamo iti surat nga masapul nga agpakitada sadiay korte suprema ti saan nga naladladaw ngem 4:30 ti malem iti maikalima nga aldaw malpas iti pannakaserbi na.

- (b) Panagdenggeg ti Reklamo ti Korte Suprema

Ti korte ket denggen na ti dagup ti reklamo ken isuna met ti mangisurat ti ebidencia ken saan koma nga naladladaw iti 4:30 ti malem iti maika-uppat nga aldaw malpas nga maikkeddeng nga amin nga naduktalan ket adda kinapudnuno na ken babaen ti linteg.

- (c) Keddeng ti korte suprema

Iti Keddeng ket isuna ti mangdesisyon kadagiti kandidato, nominado wenno naibutos, A kas iti kaso na, no kasanu a naipresenta iti petition, ti kopya iti desisyon ket masapul a maited sadiay Hepe Opisyal ti Eleksyon wenno county clerk, kas iti gapu na, ket ipacaamo na ti nagan ti kandidato nga nominado para iti balota maipapan kadaytoy sumaganad nga general wenno espesyal general eleksion. Iti Keddeng ket masapul nga madeklara nga nominado a kas karbenggan ti maysa nga kanidato, Malaksid no daytoy nga seksyon ket saan maamiendahan wenno ikkaten ti seksyon 12-41.

GENERAL, ESPESYAL GENERAL, WENNO ESPESYAL NGA ELEKSYON

- (a) Pannakaawat ti reklamo ti korte Suprema

Malpas nga maawat ti clerk ti reklamo ket masapul nga, ipacaaamona kadagiti inireklamo iti surat nga masapul nga agpakitada sadiay korte suprema iti saan nga naladladaw ngem 4:30 pm iti maika sangapulo nga aldaw malpas iti pannakaserbi na.

- (b) Panagdenggeg iti korte suprema ti reklamo

Ti Korte Suprema a naipacaaamuan iti reklamo ket denngen na a dagus malpas maamuan ati reklamo ket adda rason na. Iti Sumono nga aldaw, ti korte, gapu iti garaw na wenno aniaman, ket mabalin nga ipacaamo

kadagiti sinoman nga tao nga interesado ti resulta wenno pannakadenngeng na. Iti panagdenggeg ti korte ket mabalin na nga pabassiten ti ebidencia babaen ti surat, ket mangted metten titi keddeng, a mangibaga nga amin nga naduktalan ket babaen ti kinapudnona ken linteg.

(c) Keddeng ti korte suprema

Ti korte ket isu ti paggapuanan a ti ebidencia ket pabassiten babaen ti surat ken isuna met iti mangikeddeng, nga amin a naduktalan ket babaen ti linteg ken kinapudnona. Ti keddeng ket:

1. Saan a valido ti general, espesyal general wenno espesyal eleksyon ti gapu na nga ti husto nga resultaket saan nga maibagga gapu ti biddut wenno panagcusit ti parte ti opisial iti presinto.

Iti keddeng nga saan valido ti general, espesyal general, wenno espesyal eleksion ket masapul nga maipakaamo tit governor babaen ti kopya na nga certificado Iti governor malpas na a maamuan iti keddeng ket iwaragawag na nga addanto baro nga eleksyon a mapasamak ti saan nga naladladaw ngem sanga gasut ket beinte nga aldaw.

2. Desisyonan na a daytoy a kandidato wenno dagiti kandidato nga nakaala ti adadu nga votos ken napili.

No nagdecisionen iti korte maypanggep ti napili a kandidato wenno dagiti kandidato, ti kopya ti keddeng ket masapul a maiserbi kadagiti election officer wenno county clerk, a mangpirma ken mangiyawat kadagiti kandidato iti certificate iti election , ken naipasurat metten ti karbengan ti kandidato wenno dagiti kandidato nga agoficina.

Naala sadiay 1993 linteg ti eleksyon ti Hawaii handbook nga adda 1998 nga suplimento na.

'11-1 Kayatna a sawen. Ti pannakausar ti titulo, balikas wenno sarita kadaytoy nga titulo ket, malaksid no diay kapareha na ket sabali ti context na, mabalin nga usaren a kastoy;

"Ballota, ti ballota mayraman ti absentee voting ket naka surat wenno namarkaan, wenno parte lang iti namarkaan wenno nasuratan, wenno papel nga adda ti nagan ti

kandidato, ti mausar nga oficina wenna puesto , wenna damdamag wenna saritaan maypanggep iti ibotos. Ti ballota ken adda maysa wenna adadu nga papel, wenna maysa a langa ti kard wenna papel wenna parte lang ti rupa ti kard wenna papel, depende no manu nga oficina, kandidato nga maibotos, damagen wenna isyu nga ibotos, ken sistema ti botosan nga usaren. maynayun met iti rupa ti mechanical voting machine no urnosen tii cardboard wenna sabali nga m,ateryal nga adda diay frame ti ballota.

"Hepe Opisyal ti eleksyon" [*Repeal and reenactment on June 30, 1999. L Sp 1995, c 27, '15*] Maysa a tao nga inapooit ti election appointment panel nga mangiturong iti state election.

"Clerk," Ti county clerk ti nadumaduma a county.

"County," Ti county it Hawaii, Maul, Kauai, ken syudad ken county ti Honolulu, no aniaman ti usaren. Para Kadaytoy nga titulo, Ti county ti Kalawa ket mairaman diay county ti Maui.

"Eleksyon," Amin nga eleksyon, primero, espesyal nga primero, General, Espesyal General, espesyal wenna county, malaksid no adda sabali nga pakaamuan na.

"Opisyal ti Eleksyon," Opisyal ti presinto ti eleksyon ken sabali nga tao a naitudo nga opisyal ti hepe ti eleksyon.

"Hawaiian," Tao nga naitaud ditoy Hawaiian Islands nga nangusar iti kinatalna ken naikamang manipud idi 1778 ken dagiti tao nga nagigian ditoy Hawaii.

"Opisina," napili nga opisina publiko.

"Partido politikal" wenna " Partido"- partido politikal nga nairaman idiy part V kasdaytoy nga kapitulo.

"Presinto" Kabassitan nga parte iti politika nga inted ti linteg.

"Primero" Iti Umuna nga eleksion a para magnominate ti kandidato para it oficina publiko nga naipacaamo iti kapitulo 12.

ARunoff eleksyon@ Maysa nga eleksyon a kasapulan ti county charters malpas nga diay umuna nga eleksyon ket saan a natungpal a nakaala ti kandidato.

"Service bureau" Maysa nga negosyo nga Kasosyo iti estado nga iti aramid na ket mangted servicio para magproseso ti datus.

"Espesyal eleksyon," maysa nga eleksyon ti ipatungpal ti linteg no awan ti sumaruno nga eleksyon a para magnominado kadagiti kandidato a ti naganda ket diay espesyal

eleksyon nga ballota. Kasapulan laeng no adda vacante tit opisina ti US Senador, US Representante, gapu ti awan napili nga kandidato iti maysa nga general eleksyon.

"Espesyal nga primero nga eleksyon@ ken "espesyal nga general nga eleksyon," eleksyon nga maaramid nu laeng (a) nu adda bakante nga agpakita ti opisina ti United States senador, representative ti United States, senador ti estado, wenzo representative ti estado gapu ti saan nga pannakaibotos ti maysa nga tao ti haan nga naprotestaan nga general nga eleksyon wenzo (b) kas naibaga sadiay county charters.

"Botante" Tao nga Nakarehistro nga agbotos.

"Bilang ti Botante Nga Nagbotos" - Ti bilang Ti botantante nga nagbotos nga nabilang babaen ti pannakatabulate iti computer wenzo ballota nga papel nga binilang iti opisial ti presinto. No kas pagarigan ta naikkan ti addadu nga ballota iti maysa nga botante, "Voter Turn out" ket ti bilang iti Alpha ballot card nga makuna ken diay kangatuan nga bilang ti computer. Ballota nga blanko wenzo Ballota nga maddi iti aniaman nga rason ket mairaman iti bilang iti dagup ti botante.

" Sistema ti botos" Panag usar iti papel nga ballota, Elektronik nga card nga ballota, makina a pagbotos, wenzo aniaman nga sistema ti inusar nga pagbotos ken pagbilang. [L 1970, c 26, pt of '2; am L 1973, c 217, '1(a); am L 1979, c 196, '3; am L 1980, c 264, '1(a); am L 1987, c 232, '1; am L 1990, c 156, '4; am L Sp 1995, c 27, '3; am L 1996, c 239, '1; am L 1998, c 22, '1]

'11-171 Pannakausar kadaytoy nga parte. Ti daytoy nga parte ket mausar no adda reklamo iti eleksion para madetermina ti korte a dagup ti linteg. [L 1970, c 26, pt of '2]

'11-172 Reklamo nga maygapu ti eleksion; Cadawyan. Ti respeto ti aniaman nga eleksion sinoman nga kandidato wenzo kwalificado nga partido politikal nga direktso nga interesado, wenzo ti aniaman nga "trenta nga botos" ti aniaman nga distrito ti eleksion, ket mabalin nga ibaga na iti aniaman nga rason, a kas iti ngem saan nga limitado, mabalin nga panag cusit, sobra ti idad, nga agresulta ti panagbaliw iti eleksion. ti reklamo ket ipacaammo ti rason tapno mabaliktad, masubalian, wenzo maipudno ti decision iti opisial ti presinto wenzo diay opisial iti centro ti pagbilang iti eleksyon a nagusar iti elektronik nga pangabotos ti eleksion. Ti Kopya ti reklamo ket maitulod sadiay hepe ti eleksion wenzo clerk no maypanggep ti kaso ti county eleksion. [L 1970, c 26, pt of '2; am L 1973, c 217, '1(xx); am L 1975, c 36, '1(15); am L 1991, c 9, '2]

'11-173.5 Reklamo a maygapu iti primero, espesyal nga primero nga eleksions, ken eleksion ti county a maiggidan nga mapasamak ken iti regular nga nakaiskedyul nga primero wenzo espesyal nga primero nga eleksion.

- (a) Reklamo a maygapu iti primero, espesyal nga primero nga eleksions, ken eleksion ti county a maiggidan nga mapasamak ken iti regular nga nakaiskedyul nga primero wenno espesyal nga primero nga eleksion. Ti reklamo ket masapul nga maipacaammo diay oficina ti clerk ti korte suprema ti saan nga naladladaw ngem 4:30 ti malem ti maka innem nga aldaw malpas ti primero wenno espesyal nga primero eleksions, ken eleksion ti county a maiggidan nga mapasamak ken iti regular nga nakaiskedyul nga primero wenno espesyal nga primero nga eleksion ken masapul nga maipasurot diay deposito para bayad ti korte a kas naibaga ti linteg ti korte. Ti clerk ket mangted ti surat kadagiti inreklamo nga masapul nga agpakitada diay korte suprema iti saan nga maladladaw ngem 4:30 iti malem iti maikalima nga aldaw malpas iti panakaserbisio ti surat.
- (b) Iiti primero, espesyal nga primero nga eleksions, ken eleksion ti county a maiggidan nga mapasamak ken iti regular nga nakaiskedyul nga primero wenno espesyal nga primero nga eleksion. Ti korte ket denggen na ti dagup ti reklamo ken isuna met ti mangisurat ti ebidencia ken saan koma nga naladladaw iti 4:30 ti malem iti maika-uppat nga aldaw malpas nga kas iti kaso na, no kasanu a naipresenta iti petition, ti kopya iti desisyon ket masapul a maited sadiay chief election officer, wenno county clerk, kas iti gapu na, ket ipacaamo na ti nagan ti kandidato nga nominado para iti ballota, maipapan kadaytoy sumaganad nga general wenno espesyal general eleksion. Iiti Keddeng ket masapul nga madeklara nga nominado a kas karbenggan ti maysa nga kandidato, Malaksid no daytoy nga seksyon ket saan maamiendahan wenno ikkaten ti seksyon 12-41. [L 1973, c 217, '1(aaa); am L 1974, c 34, '1(c); am L 1979, c 133, '5; am L 1998, c 22, '2]

'11-174.5 Reklamo a maygapu iti general, espesyal general, espesyal ken runoff eleksions..

- (a) Iiti general, espesyal general, espesyal ken runoff nga eleksion ti reklamo ket masapul nga maipacaamo iti oficina ti clerk ti korte suprema iti saan nga maladladaw ngem 4:30 ti malem iti maika beinte nga aldaw malpas ti general, espesyal general, espesyal, wenno runoff nga eleksion ken masapul nga maipasurot diay deposito para iti gastos ti korte a kas naibagga iti linteg ti korte suprema. Malpas nga maawat ti clerk ti reklamo ket masapul nga ipacaaamona kadagiti inreklamo iti surat nga masapul nga agpakitada sadiay korte suprema iti saan nga naladladaw ngem 4:30 pm iti maika sangapulo nga aldaw malpas iti pannakaserbi na.
- (b) Iiti kaso nga maygapu iti general, espesyal general, espesyal wenno runoff nga eleksion, iti Korte Suprema a naipacaaamuan iti reklamo ket denngen na a dagus malpas maamuan ati reklamo ket adda rason na. Iiti Sumono

nga aldaw, ti korte, gapu iti garaw na wenno aniaman, ket mabalin nga ipacaamo kadagiti sinoman nga tao nga interesado ti resulta wenno pannakadenngeng na.

Iti panagdenggeg ti korte ket mabalin na nga pabassiten ti ebidencia babaen ti surat, ket mangted metten iti keddeng, a mangibaga nga amin nga naduktalan ket babaen ti kinapudnona ken linteg. Iti keddeng ket mabalin na nga ikkaten ti valido ti general, espesyal general, espesyal wenno runoff nga elektion iti gapu na nga ti husto nga resulta ket saan nga maibagga gapu ti biddut wenno panagcusit ti parte ti opisial iti presinto, wenno desisyonan na a daytoy a kandidato wenno dagiti kandidato nga nakaala ti adadu nga votos ken napili. No iti keddeng ket saan nga valido iti general, espesyal general, espesyal wenno runoff nga elektion, iti kopya nga certificado ket masapul nga maipacaamo kenni governor, ket isuna ti masapul nga mangiwaragawag nga addanto sabali nga eleksion nga mapasamak it saan nga malaladaw ngem sangagasut ken beinte nga aldaw malpas iti pannacaamo iti keddeng. No nagdecisionen iti korte maypanggep ti napili a kandidato wenno dagiti kandidato, ti kopya ti keddeng ket masapul a maiserbi kadagiti election officer wenno county clerk, a mangpirma ken mangiyawat kadagiti kandidato iti certificate iti election, ken naipasurat metten ti karbengan ti kandidato wenno dagiti kandidato nga agoficina. [L 1973, c 217, '1(bbb); am L 1979, c 133, '6; am imp L 1984, c 90, '1; am L 1998, c 22, '3 and c 123, '1]

'11-175 Turay iti korte suprema; gatad na. Iti korte suprema ket maipilit na iti panag atendar ti testigo, dusaen ti nabusor, ken aramiden ti aniaman nga masapul tapno madetermina ti panagdenggeg, ken maipatungpal iti turay na. iti korte ket mabalin nga agaramid iti baro nga linteg no kasapulan. Iti gatad na ket ited ti korte suprema babaen ti turay. [L 1970, c 26, pt of '2; am L 1973, c 217, '1(ccc); am L 1993, c 6, '3]

'12-41 Resulta iti eleksion.

- (1) Ti tao nga wenno dagiti tao nga makaala iti kaaduan nga botos iti primero wenno espesyal nga primero a kas kandidato ti partido a para iti oficina ket isuna ti kandidato ti partido iti sumono nga general wenno espesyal general nga eleksion ngem saan nga adaddu ti kandidato ti partido para iti oficina nga pagbobotosan, ngem masapul a ti sinoman nga kandidato para iti aniaman nga oficina iti county ket isuna laeng ti kandidato para kadayta nga oficina iti primero wenno espesyal nga primero nga eleksion, wenno iti sinoman nga saan a malabanan iti general wenno espesyal general nga eleksion iti sinoman a kandidato iti sabali nga partido, kaawan partido, wenno nominado nga, malpas ti primero wenno espesyal nga primero nga eleksion. Ket madeklara nga, Isu iti husto ken legal nga napili para kadayta nga oficina nga pinagkandidatoan na uray pay mano ti botos nga naala na.

- (b) Sinoman nga kaawan partido nga kandidato nga agaw-awat iti iti sangapulo nga porsiento ti dagup iti botos para iti oficina a kandidato isuna. Iti Primero wenzo espesyal nga primero, wenzo ti botos a kapada na a kababaan a naala ti adda partido na nga kandidato iti primero espesyal nga primero ket masapul nga isuna met laeng iti sumaruno nga eleksion, gem masapul a no adaddu ti awan ti partido nga kandidato ti qualificado prara nominado ngem ti paglablabanan nga oficina para tit general wenzo espesyal general nga eleksion, masapul nga mapacaamuan dagiti kandidato nga iti umay nga eleksion no sino ti makaala iti kaaduan nga botos, ngem saan nga adaddu ti kandidato paramabotos ngem iti pagbobotosan ket isu iti mabotosan. [L 1970, c 26, pt of '2; am L 1973, c 217, '2(j); am L 1979, c 139, '10; am L 1983, c 34, '21]

Daytoy a kasuratan ket nairanta laeng a pangimpormar wenzo pangilawlawag a saan ket a agbalin nga autoridad maipanggep iti paglintegan ti eleksion ken deadlines iti Hawaii. Dagiti kasapulan wenzo rekisito ken/wenzo deadlines ket mabalina nga agbaliw no adda met panagbaliw ti paglintegan. Para iti ad-adda pay detaliado ken hushusto a rekisito, konsultaen ti Hawaii Revised Statutes ken dadduma pay a mabalina a pangalaan iti mainaig nga impormasion.

Office of Elections
802 Lehua Avenue
Pearl City, Hawaii 96782
Telepono: 808-453-VOTE (8683)
Kadagiti Isla iti Ruar ti Oahu (Toll Free): 1-800-442-VOTE (8683)
TTY: 808-453-6150
Kadagiti Isla iti Ruar ti Oahu (Toll Free): 1-800-345-5915
Internet: www.hawaii.gov/elections

Office of Elections
FSBO115F (07/16/07)